

Voortoets voor infrastructuurwerken ter hoogte van Blokkersdijk in Antwerpen L.O.

Nummer:	INBO.A.2013.105
Datum advisering:	23 oktober 2013
Auteur(s):	Geert Spanoghe
Contact:	Lon Lommaert (lon.lommaert@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail op datum van 1 oktober
Geadresseerde:	Waterwegen en Zeekanaal NV T.a.v. Roel Notelé Afdeling Zeeschelde Lange Kievitstraat 111-113 bus 44 2018 Antwerpen roeland.notele@wenz.be

AANLEIDING

In het natuurgebied en vogelrichtlijngebied Blokkersdijk wordt de waterkering op sigmahoogte gebracht. Een vergunning voor deze werken is maar mogelijk indien er geen betekenisvolle aantasting gebeurt van de natuurlijke kenmerken van het gebied.

VRAAGSTELLING

Kan er uit een voortoets besloten worden dat er geen indicaties zijn van mogelijke betekenisvolle effecten.

TOELICHTING

1. Inleiding

In Van Hove et al, 2004 werden voor de volgende soorten broedvogels instandhoudingsdoelstellingen toegekend aan Blokkersdijk.

Soort	IHD- # broedparen
Bruine Kiekendief	2-4
Blauwborst	11-12
Roerdomp	2
Krakeend	22-37
Kuifeend	27-52
Knobbelzwaan	4-9

Deze werden overgenomen in de 'Achtergrondnota Natuur Haven van Antwerpen'.

Daarnaast werden nog voor volgende doortrekkers en overwinteraars doelstellingen bepaald: kleine zwaan (10-30), lepelaar (10-50), nonnetje (28-60), krakeend (404-1056), slobbeend (700), wilde zwaan (9), kuifduiker (1) en roodkeelduiker (1).

2. Afgraving in functie van dijkwerken aan de Schelde

Voor het aanbieden van in Sigmadijken verwerkbare grond werd gekozen voor een gedeeltelijke afgraving van de oostelijke zone te Blokkersdijk. De grondwinning vindt plaats net naast de plaszone. Hier zou een zone van ongeveer 1.5 hectaren afgegraven worden tot op 5.5 m TAW. De randen van deze afgraving krijgen een helling van 16/4 (zie figuur).

Gezien de afgraving zich situeert in een zone waar zich enkel een broedgeval van bergeend voordoet (droog schraal grasland), kan gesteld worden dat er geen negatieve impact op de aanwezige broedvogelpopulaties verwacht hoeft te worden (Natuurpunt WAL, 2013). Deze bergeend heeft immers nog broedmogelijkheden in deze zone. De voorziene afgraving kan bovendien een meer geschikt broedgebied voor bergeend creëren door de aanleg van hoge schuine oevers.

Gezien de nabijheid van de waterplas met veel rustende watervogels, al dan niet broedvogels vergezeld van jongen of broedend in de nabije oeverzone, worden deze werken best na het broedseizoen uitgevoerd.

3. Afgraving ten opzichte van waterpeil plas

Het waterpeil van de plas bereikte in de winter van 2003 5.70 m TAW en daalde in de nazomer van 2003 tot 5.30 m TAW (Sels *et al.*, 2007). Met de geplande afgraving kan dus de ontwikkeling van een moeraszone verwacht worden. Het stemt tot aanbeveling om te onderzoeken of deze zone niet voorzien kan worden van een inrichting die optimale broedomstandigheden biedt aan vogels zoals bruine kiekendief, knobbelzwaan, blauwborst, krakeend en kuifeend. Hiervoor zou in de volledige randzone best dieper afgegraven worden tot een niveau van 5.20 m TAW over een breedte van 5 meter. Deze lagere afgraving loopt best door tot aan de plas en dit aan zowel het zuidelijke als het noordelijke uiteinde. Op die wijze wordt deze natte zone extra gebufferd tegen verstoring door grondpredatoren.

CONCLUSIE

- De beoogde zandwinning in de oostelijke, schrale zone van Blokkesdijk voor dijkwerken aan de Schelde veroorzaakt geen onherstelbare schade aan het vogelrichtlijngedebied. Mits een aanpassing van de af te graven diepte (tot 5.20 TAW) in de randzone kunnen deze werken een meerwaarde betekenen voor de aanwezige avifauna. Met name voor enkele soorten waarvoor Instandhoudingsdoelstellingen werden opgemaakt voor het gebied (bruine kiekendief, blauwborst, knobbelzwaan, krakeend en kuifeend...) zou hierdoor een geschikt broedgebied kunnen gecreëerd worden.

REFERENTIES

Agentschap voor Natuur en Bos, Aeolus & Universiteit Antwerpen (2006). Achtergrondnota Natuur Haven van Antwerpen. Finale versie 30 maart 2006.

Ecolas, 2005. Milieueffectrapport voor dijkwerken ter hoogte van Blokkersdijk. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Waterwegen en Zeewezen NV – Afd. Zeeschelde 03/07474/PV. April 2005

Natuurpunt Wal, 2013. Dossier: Afgraven deel Oostvlakte Blokkersdijk voor Scheludedijkverhoging door W&Z. Motiveringsverslag.

O. Sels, S. Vits, S. Jans, 2007. Oosterweel Grondwatermodel. Arcadis & SAM. PDF.

Van Hove, D., Adriaensen F. & Meire P. (2004). Opstellen van instandhoudingsdoelstellingen voor speciale beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn 79/409/EEG, de Habitatrichtlijn 92/43/EEG en eventuele watergebieden van internationale betekenis (Conventie van Ramsar) in de Zeehaven van Antwerpen, poort van Vlaanderen in het Ruimtelijk Structuurplan.” UA: ECOBE 04-N14, december 2004.